

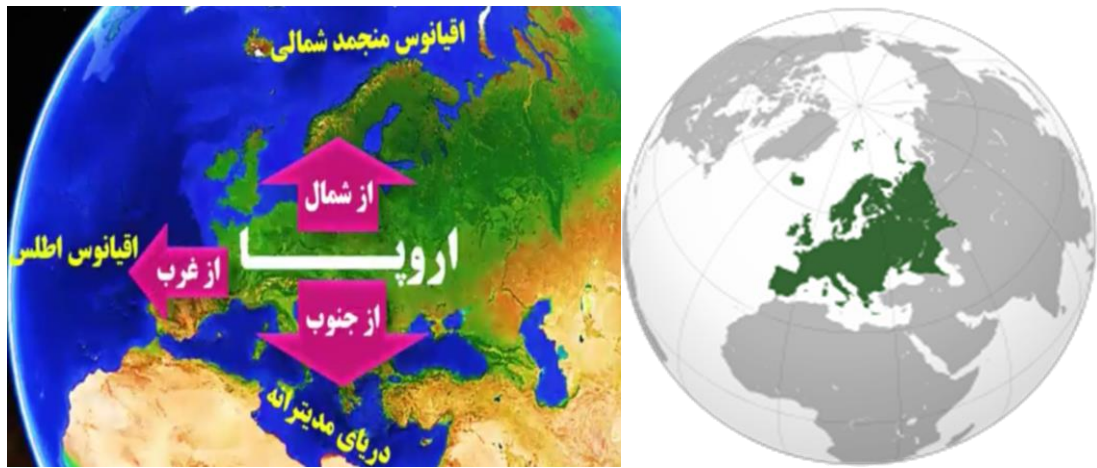

درس ۲۱ مطالعات اجتماعی پایه هشتم "ویژگی های طبیعی و انسانی اروپا"

۱: ویژگی های طبیعی

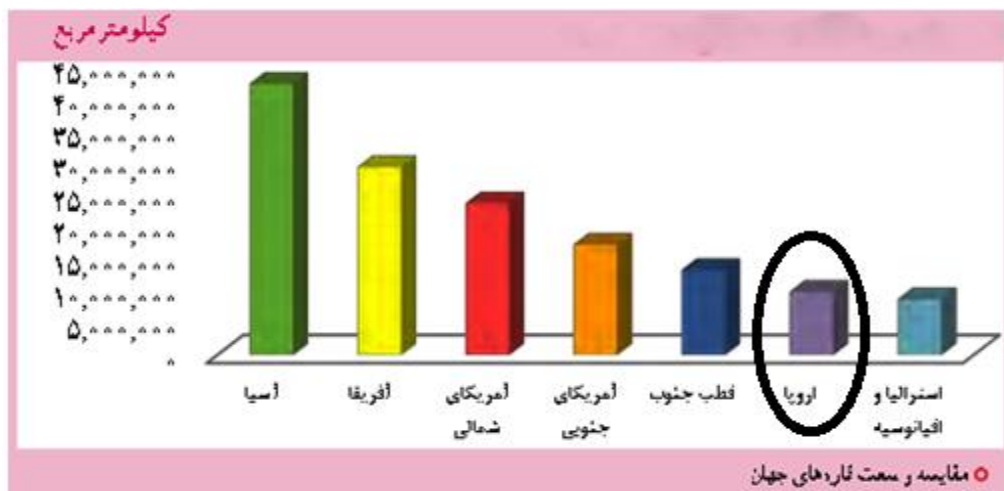
۱-۱- موقعیت جغرافیایی اروپا:

این قاره که در واقع دنباله قاره بزرگ آسیا است دومین قاره کوچک دنیا از نظر مساحت است که از اطراف به آب های آزاد متصل شده است. بر اساس شکل (۱) قاره اروپا از شمال به اقیانوس منجمد- شمالی، از جنوب به دریای مدیترانه، از شرق به دریای سیاه و از غرب به اقیانوس اطلس متصل می شود.

شکل ۱: آب های اطراف قاره اروپا

مساحت قاره اروپا حدود ۱۰ میلیون کیلومتر مربع است و بیش از ۷۳۰ میلیون نفر جمعیت دارد که یازده درصد از جمعیت جهان را تشکیل می دهند.

شکل ۲: مساحت قاره های مختلف جهان

۱- اروپا از اطراف به کدام اقیانوس‌ها و دریاها محدود می‌شود؟

۱-۲- ناهمواری‌های اروپا:

در حالت کلی ناهمواری‌های اروپا به دو بخش متفاوت تقسیم می‌شود:

اروپای پیر: قسمت‌های شمالی اروپا را در برمی‌گیرد که طی یک دوره‌ی بسیار طولانی، فرسایش بلندی‌های آن را صاف کرده و ناهمواری‌های ملایم در آن به وجود آورده است. ویژگی‌های این ناهمواری‌ها تحت تاثیر عامل فرسایش شامل:

- کوه‌های کم ارتفاع هستند
- قله‌ها گنبدی شکل است
- وجود دره‌های باز
- وجود زیاد جلگه‌های پهناور و دریاچه‌ها

اروپای جوان:

به منطقه جنوبی اروپا که در آن چین خوردگی‌ها و رشته کوه‌های بلند وجود دارد و آتش فشان و زمین لرزه نیز در آن اتفاق می‌افتد اروپای جوان می‌گویند. رشته کوه‌های آلپ و پیرنه در این منطقه قرار دارند. ویژگی‌های اروپای جوان:

- رشته کوه‌های بلند
- قله‌های نوک تیز
- دامنه‌های پرشیب و دره‌های تنگ

۲- ناهمواری‌های اروپا به چند بخش تقسیم می‌شود؟ ویژگی‌های هر بخش را نام ببرید.

۳- دو رشته کوه اروپای جوان را نام ببرید.

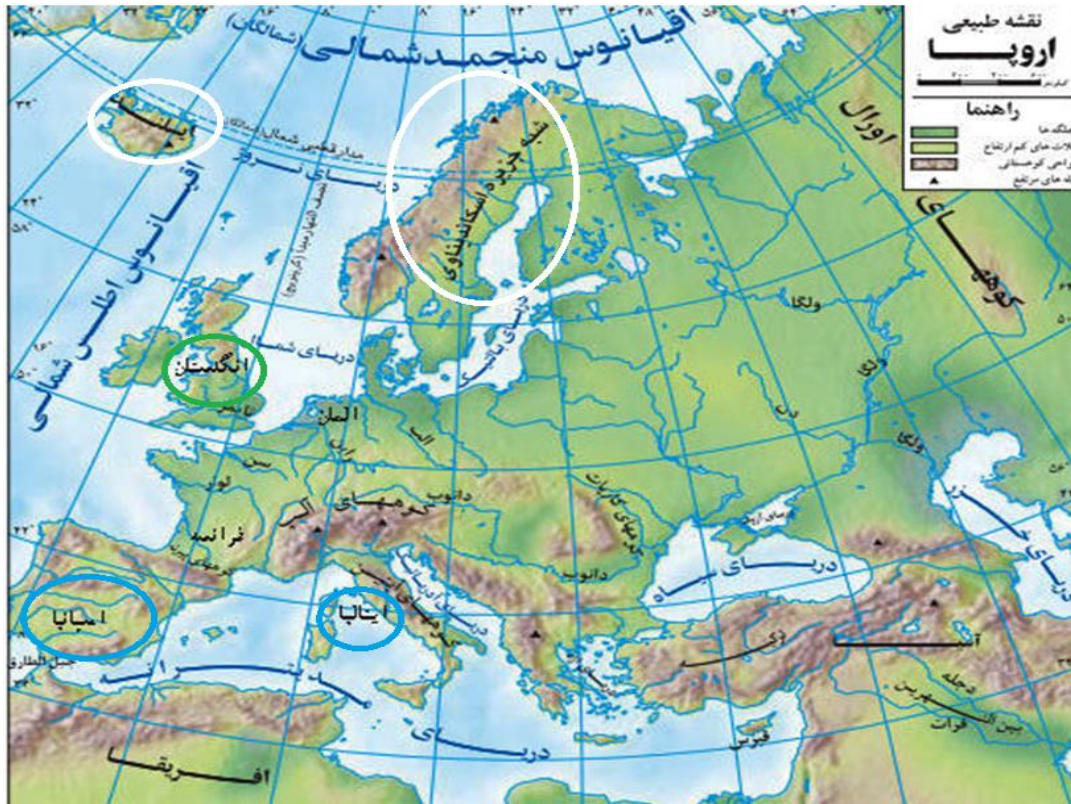
۴- بلندترین قله رشته کوه آلپ چه نام دارد؟ قله مون بلان با ارتفاع ۴۸۰۸ متر

شکل ۳: کوه های آلپ و پیرنه در اروپای جوان

۳-۱- آب و هوای اروپا:

به طور کلی اروپا قاره ای با آب و هوای معتدل، سرسبز و بدون بیابان است.

آب و هوای قطبی و سرد

با وجود این در مناطق شمالی قاره اروپا مانند شمال شبه جزیره اسکاندیناوی و ایسلند که به قطب شمال نزدیک هستند آب و هوای قطبی و سرد حاکمیت دارد.

آب و هوای معتدل اقیانوسی

مناطق مجاور اقیانوس اطلس مانند کشورهای انگلستان و ایرلند، آب و هوای معتدل اقیانوسی دارند، در این مناطق عبور جریان دریایی آب گرم گلف استریم از این سواحل در فصل زمستان موجب می شود که هوا ملایم تر شود.

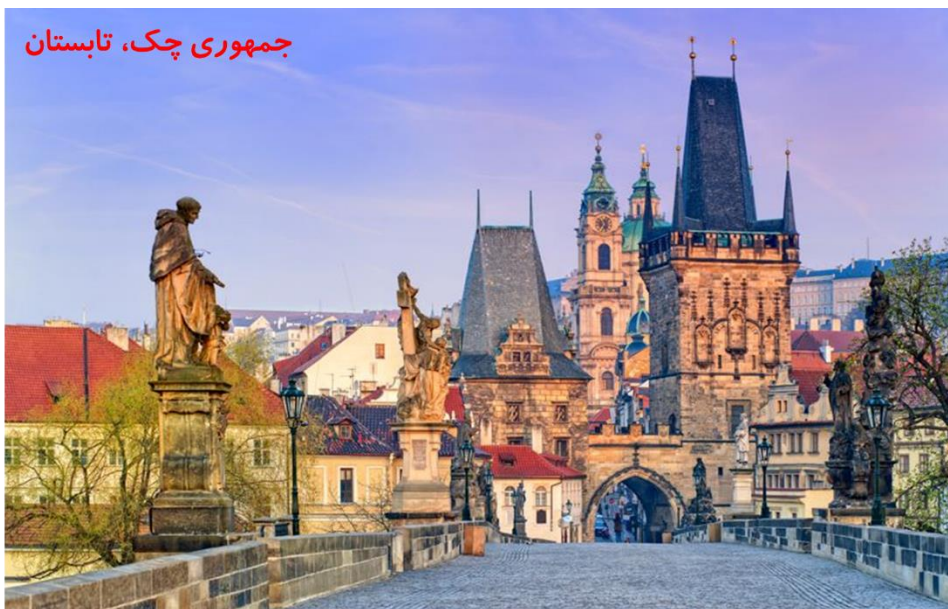
آب و هوای معتدل مدیترانه‌ای

مناطق جنوبی اروپا که در سواحل مدیترانه واقع شده اند (مانند کشورهای اسپانیا و ایتالیا) آب و هوای مدیترانه‌ای دارند. این نوع آب و هوا زمستان‌های معتدل و مرطوب و تابستان‌های گرم و خشک دارد.

آب و هوای قاره‌ای یا برّی

مرکز و شرق اروپا به دلیل دوری از دریاها آب و هوای قاره‌ای یا برّی دارد و میزان بارندگی در آنجا کم است (مانند جمهوری چک).

۵- انواع آب و هوای قاره اروپا را نام ببرید.

۶- آب و هوای سرد قطبی و معتدل اقیانوسی در چه نواحی از اروپا دیده می‌شوند؟

۷- مناطق جنوب اروپا از نظر آب و هوایی چه ویژگی دارند؟

۱-۴- رودهای اروپا:

در اروپا، رودهای پرآب و دائمی زیادی وجود دارند. رودهای دانوب، ولگا، راین، دُن و الب، مهم‌ترین رودهای اروپا هستند. دانوب طولی‌ترین رود اروپا است که از چند کشور عبور می‌کند.

موارد استفاده از این رودها:

❖ آبیاری زمین‌های کشاورزی

❖ تولید انرژی الکتریکی

❖ حمل و نقل و کشتیرانی

۸- مهم‌ترین و طولانی‌ترین رودهای اروپا را نام ببرید.

۹- موارد استفاده از رودهای پرآب و دائمی اروپا را نام ببرید.

۲- ویژگی‌های انسانی

۱-۲- جمعیت

قاره‌ی اروپا اگرچه قاره‌ی کم‌وسعت است اما یکی از متراکم‌ترین قاره‌های جهان محسوب می‌شود. از دلایل اصلی تراکم جمعیت در این قاره می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ آب و هوای معتدل
- ✓ ریزش بارش کافی
- ✓ رودهای پر آب
- ✓ جلگه‌های پهناور
- ✓ پیشرفت در علم و فناوری

البته باید در نظر داشت با وجود تراکم زیاد جمعیت در این قاره، به دلیل کاهش رشد جمعیت و کم شدن نرخ زاد و ولد در اروپا، جمعیت سالمندان و پیری در اروپا افزایش یافته است.

۱۰- دلایل تراکم زیاد جمعیت در قاره اروپا و افزایش نرخ پیری در این قاره را توضیح دهید.

۲-۲- نژاد و زبان

اروپائیان از نژاد سفیدپوست هستند.

سه گروه عمده زبانی در اروپا وجود دارد:

- زبان های با ریشه لاتین مانند ایتالیایی و اسپانیایی
- زبان های با ریشه ژرمنی مانند آلمانی و انگلیسی
- زبان های با ریشه اسلاو مانند روسی و لهستانی

۲-۳- دین

بیشتر مردم اروپا پیرو دین حضرت مسیح (ع) هستند.
دین مسیح به سه مذهب بزرگ کاتولیک، پروتستان و ارتودوکس تقسیم می شود.
کاتولیک ها از رهبر روحانی خود، پاپ که محل اقامت او در واتیکان است، پیروی می کنند.
مسلمانان در قاره اروپا پراکنده اند، اما بیشتر آنها در شبه جزیره بالکان زندگی می کنند.

۱۱- سه مذهب بزرگ دین مسیح را نام ببرید.

۱۲- بیشتر مسلمانان اروپا در کجا زندگی می کنند؟

واتیکان:

واتیکان کوچک ترین کشور جهان است و این کشور کوچک درون یکی از پایتخت های اروپایی قرار دارد و تنها یک شهر دارد به نام شهر واتیکان ، شهر و کشور واتیکان در حقیقت مرکز فعالیت کلیسای کاتولیک های جهان می باشد و محل اقامت رهبر کاتولیک های جهان است. شهر واتیکان در حقیقت قسمتی از کشور ایتالیا است و در مرکز آن یعنی شهر رم قرار دارد ولی با این حال یک کشور مستقل با قدرت تمام و کمال به شمار می رود. یکی از جذابیت های این شهر زیبای اروپایی این است که خود درون شهری دیگر قرار دارد، یکی از مشهور ترین کلیسای جهان (کلیسای جامع سن پیترو) که به دست میکل آنژ طراحی شده هم در شهر واتیکان قرار دارد. واتیکان با مساحتی در

حدود ۴۴ هکتار، کوچکترین کشور جهان و با جمعیتی در حدود ۸۰۰ نفر، کم جمعیت‌ترین کشور مستقل دنیا محسوب می‌شود.

۲-۴- اقتصاد

قاره اروپا از نظر اقتصادی پیشرفته است. میزان درآمد و سطح سواد و بهداشت و همچنین میزان طول عمر در این قاره بالاست.

کشاورزی، تقریباً در همه جای اروپا رایج است و با استفاده از ماشین آلات مدرن و شیوه های علمی صورت می گیرد. در جنوب اروپا، آب و هوای مدیترانه ای موجب شده که محصولات ویژه ای چون زیتون، مرکبات و انگور به عمل آید. همچنین در اروپا دامداری و دامپروری با شیوه های صنعتی انجام می شود و میزان تولید محصولات گوشتی و لبنی زیاد است.

کشورهایی چون هلند و دانمارک از تولیدکنندگان و صادرکنندگان بزرگ فرآورده های گوشتی و لبنی هستند. اروپا از مناطق مهم صنعتی جهان است و انواع کالاها و ماشین آلات و ابزار را تولید و به کشورهای دیگر صادر می کند.

پرورش دام فرانسه

باغات انگور سوئیس

صنعت خودروسازی آلمان

حمل و نقل اروپا پیشرفته است. قطار T.G.V تندروترین قطار با سرعت حدود ۳۵۰ کیلومتر در ساعت.

البته منابع زیرزمینی و معادن قاره اروپا نمی توانند نیازهای صنایع عظیم این قاره را برآورده سازند به همین دلیل نیازمند وارد کردن منابع و مواد اولیه (نفت) از کشورهای دیگر می باشند. البته کشورهای اروپایی، سالیان دراز برای استفاده از منابع و معادن سایر سرزمین ها به **استعمار** کشورهای دیگر دست زده اند.

۱۳- ویژگی‌های اصلی اقتصاد اروپا را بیان کنید.

۱۴- کدام محصولات مدیترانه ای در جنوب اروپا کشت می شود؟

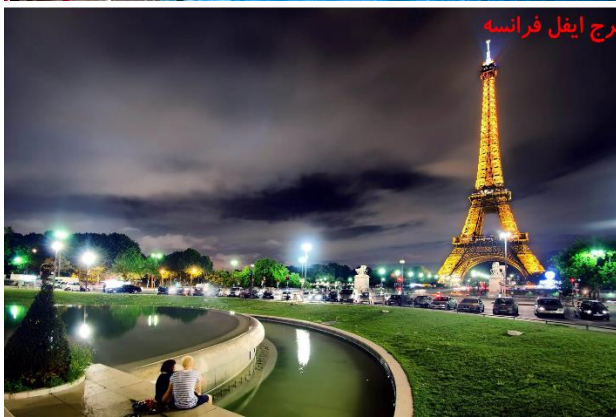
۱۵- کشورهای مهم صنعتی اروپا را نام ببرید. آلمان، فرانسه، انگلستان و ایتالیا

۱۶- چرا کشورهای صنعتی اروپا با وجود پیشرفته بودن، نیازمند مواد اولیه مانند نفت هستند؟

۲-۵- جاذبه‌های گردشگری

اروپا به دلیل داشتن جاذبه های گردشگری طبیعی مانند سواحل طولانی و آفتابی، ورزش های زمستانی در کوه های آلپ و جاذبه های فرهنگی و تاریخی چون: بنا های تاریخی، موزه ها، کلیسا ها و ... گردشگران زیادی از سراسر دنیا به خود جذب می کند.

فرانسه، اسپانیا و ایتالیا از مهم ترین کشور های اروپا از نظر جذب گردشگر و به دست آوردن درآمد از این طریق هستند.

۱۷- دلیل جذب زیاد گردشگر و مهم ترین جاذبه‌های گردشگری اروپا را نام ببرید.

۱۸- مهم ترین کشورهای اروپایی از نظر جذب گردشگر کدامند؟